

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.180, bir.405
tel.: +373 (0) 22 21-27-26

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Стефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-27-26

DECIZIE din 23 martie 2021 cauza nr. 293/20

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Svetlana DOLTU – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Victorina LUCA – membră
Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru

au examinat, în ședință on-line, susținerile scrise și verbale ale
petiționarului: XXXXXX
reclamatei: Administrația Penitenciarul nr. 12-Bender și
terței părți: Administrația Națională a Penitenciarelor
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele

I. Obiectul plângerii

Discriminare în mediul carceral pe criteriul de statut social (neapartenență la grup informal).

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 și nu ridică excepții de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarului

- 3.1 Petiționarul, deținut în Penitenciarul nr. 12– Bender, explică că majoritatea deținuților din penitenciar petrec orele de plimbare în boxele de plimbare de la etajul 4, în comparație cu condamnații care sunt deținuți la etajul 2 și țin cont de tradițiile hoțеști. Petiționarul afirmă că deținuții de la etajul 2 ies la plimbări afară, luni și joi între orele 13:00–16:00, practică volei și sala de forță.
- 3.2 Petiționarul informează că directorul penitenciarului i-ar fi răspuns că dacă dorește să iasă la plimbări afară și să practice sportul trebuie să fie deținut la etajul 2 și să respecte tradițiile hoțеști. Petiționarul menționează că nu este deținut la regim inițial nici la măsuri de asigurare a securității personale.
- 3.3 Petiționarul completează că criteriul principal la etajul 2 este de a aduce cât mai mult venit lunar, se practică jocuri în cărți, se produce alcool pentru jocuri în cărți, dacă nu participi ești înjosit moral. Petiționarul informează că la etajul 2 este cantină, sală de forță, lunar se colectează bani, toți condamnații se subordonează unui lider și administrației penitenciarului îi este mai ușor să conducă. Petiționarul atenționează că dacă s-ar verifica camerele video se poate observa că în zilele de luni și miercuri între orele 13:00-16:00 cei de la etajul 2 sunt afară, iar restul deținuților, nu. La etajul 2 au ușile deschise toată ziua, iar restul sunt închise.

Susținerile reclamatei

- 3.4 Administrația Penitenciarului nr. 12-Bender informează că petiționarului i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 25 de ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis. Pe tot parcursul detenției sale în penitenciar, petiționarul a beneficiat de plimbări

- zilnice de minim o oră în zi. Anterior, petiționarul a fost deținut la etajul II, unde se dețin condamnații care își execută pedeapsa în penitenciar de tip închis, regim comun.
- 3.5 Reclamata informează că petiționarului i s-a propus să fie transferat la etajul 2 de regim comun, tip închis, dar acesta a refuzat printr-o cerere scrisă, invocând motive lipsite de temei.
- 3.6 Reclamata completează că potrivit ordinului Ministrului Justiției nr. 339 din 15.05.2018 cu privire la stabilirea tipurilor de penitenciare și sectoarelor de detenție create în cadrul acestora, Penitenciarul nr. 12-Bender este penitenciar de tip închis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, creându-se un sector izolator de urmărire penală, un sector de tip semi-închis și un sector de tip deschis.
- 3.7 Reclamata atenționează că potrivit regimului zilei și orarului aprobat de administrația penitenciarului, deținuții au posibilitatea de a participa în sala de sport, care este dotată cu masă de tenis, iar în curtea de plimbare se află o biserică la care deținuții au acces pentru asistența moral-religioasă.
- 3.8 Reclamata mai comunică că deținutul este încadrat în lucrări neremunerate de până la 2 ore pe zi. În penitenciar funcționează școala profesională unde deținuții au posibilitatea de a însuși o meserie, pe care petiționarul a frecventat-o, fapt confirmat prin certificatul de calificare obținut.
- 3.9 Suplimentar, reclamata informează că deținuții au posibilitatea de a se implica în activitățile educative desfășurate de către Secția reintegrare socială a penitenciarului, la care petiționarul se implică activ.
- 3.10 Reclamata Administrația Penitenciarului nr. 12-Bender a completat alegațiile sale atrăgând atenția asupra pct. 89 a Statutului Executării Pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006. Reclamata a menționat că deținutului i-a fost propus să fie transferat în sectorul unde se dețin condamnații care sunt la regim comun, dar el a refuzat, indicând motive neîntemeiate. Reclamata argumentează că condamnatul solicită față de persoana sa o atenție specială. Acesta nu ține cont de obligația sa de a se abține de la acțiuni sau activități care ar crea dificultăți la îndeplinirea obligațiilor de serviciu ale personalului penitenciar sau altor persoane. Petiționarul, deși, cunoaște că se află într-o instituție penitenciară în care ordinea și disciplina trebuie să fie menținute cu fermitate, iar conflictele dintre deținuți trebuie evitate, acesta continuă să insiste chiar dacă refuză să se dețină cu condamnații de la regim comun.
- 3.11 Reclamata a argumentat că nu are obligația de a permite deplasarea liberă în zona locativă și în încăperile de uz comun ale secției cu regim comun și/sau deplasarea liberă pe teritoriul penitenciarului. A explicat că sectorul de deservire gospodărească este amplasat în incinta ogrăzii, iar uneori, când permite Administrația Penitenciarului nr. 12-Bender, deținuții de la postul nr. 8, adică cei care se dețin la regim comun de detenție li se acordă câteva ore suplimentare de deplasare liberă pe teritoriul penitenciarului și pentru activități socio-educative, în limitele stabilite de administrația penitenciarului.
- 3.12 Reclamata a concluzionat că, având în vedere caracteristica petiționarului, în cazul acordării permisiunii suplimentare de deplasare liberă pe teritoriul penitenciarului, vor fi expuși riscului petiționarul și alți deținuți, astfel, nu este posibilă acordarea anumitor privilegii dacă se expune riscului viața și sănătatea deținuților.

Susținerile Administrației Naționale a Penitenciarelor

- 3.13 Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP) a informat că petiționarului i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 25 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.
- 3.14 ANP a explicat că Penitenciarul nr.12-Bender este penitenciar de tip închis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin cu crearea suplimentar a unui sector izolator de urmărire penală, un sector de tip semiînchis și un sector de tip deschis.
- 3.15 ANP a completat că petiționarul se deține în Penitenciarul nr.12-Bender în perioadele 08.08.2012–07.10.2013 și 03.12.2013–prezent. Pe parcursul detenției petiționarul a beneficiat de plimbări zilnice de minim o oră pe zi.

- 3.16 În perioada 09.12.2013-23.04.2017 petiționarul s-a deținut în blocul de regim nr. 8 situat la etajul 2, unde se dețin condamnații care își execută pedeapsa în penitenciar de tip închis, regim comun.
- 3.17 Cu privire la alegațiile petiționarului referitoare la plimbările zilnice, ANP a menționat că conform legislației condamnatului i se acordă o plimbare zilnică cu durata de cel puțin o oră. Durata plimbărilor se stabilește de administrația locului de detenție, ținându-se cont de programul zilnic, starea timpului, de limita completării și alte circumstanțe care sunt desfășurate într-un loc special amenajat pe teritoriul penitenciarului și sunt organizate conform unui grafic mobil. Deținuții sunt obligați să respecte regulile de comportament stabilite de administrația penitenciarului, curățenia în curțile de plimbare, precum și obligațiile și interdicțiile stabilite de legislația execuțional-penală. ANP a specificat că durata minimă a plimbărilor în aer liber în sistemul administrației penitenciare corespunde cu standardele internaționale în acest sens. Conform regulii nr. 27.1. din regulile penitenciare europene, toți deținuții trebuie să aibă oportunitatea de a efectua cel puțin o oră pe zi exercițiul fizic în aer liber, dacă timpul o permite.
- 3.18 ANP a completat că potrivit regulii nr. 23.1. din Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela), adoptate prin Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite din 17 decembrie 2015, fiecărui deținut care nu este ocupat cu o muncă în aer liber, i se va asigura, dacă vremea o permite, cel puțin o oră pe zi, pentru exerciții fizice, adecvate în aer liber. În cadrul Penitenciarului nr.12-Bender, în scopul respectării prevederilor sus-indicate, au fost amenajate locuri speciale, unde condamnaților li se asigură dreptul la plimbări în aer liber.
- 3.19 Suplimentar, ANP a informat că petiționarul a fost încadrat la muncă neremunerată, acumulând în total 312 ore. Prin urmare, pe lângă timpul destinat plimbărilor la aer liber, deținutul prestează zilnic munca neremunerată de circa 2 ore pe zi, ceea ce îi oferă acces suplimentar la aer liber, deoarece munca se prestează de regulă în afara sectorului de deținere.
- 3.20 Totodată, privind regimul zilei și al orarului aprobat de către administrația penitenciarului, deținuții au posibilitatea de a participa la sala de sport, care este dotată cu o masă de tenis, iar în curtea de plimbare se află o bară fixă pentru efectuarea tracțiunilor la bară.
- 3.21 La fel, ANP a informat cu privire la faptul că petiționarul a absolvit școala profesională în cadrul instituției penitenciare. Conform caracteristicii Comisiei penitenciare din 11.06.2020 s-a constatat faptul că petiționarul nu respectă regimul de detenție, iar în raport cu administrația penitenciarului are o atitudine indiferentă, păstrează obiecte interzise, fiind caracterizat cu calificativul nesatisfăcător.

IV. Dreptul național și internațional relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova prin art. 16 alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția discriminării ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat.
- 4.3 **Codul De Executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 la art. 3.** modul și condițiile de punere în executare a documentelor executorii se extind asupra persoanelor cu

funcție de răspundere, persoanelor fizice, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială, și asupra persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare; **art. 167²** în timpul executării pedepselor este interzisă orice formă de discriminare pe criteriile prevăzute la art. 3 din prezentul cod, precum și pe motiv de vârstă, dizabilitate, boală cronică contagioasă sau necontagioasă, infecție HIV/SIDA; **art. 173 alin. (4)** executarea pedepsei închisorii și detențiunii pe viață se asigură de către penitenciare; **art. 215** condamnatului, condițiile de deținere a căruia, în virtutea regimului sau a sancțiunii disciplinare aplicate, limitează aflarea lui la aer liber, i se acordă o plimbare zilnică cu o durată de cel puțin o oră, iar condamnatului minor, femeilor gravide și mamelor care au cu ele copii, precum și condamnatului bolnav de tuberculoză - de cel puțin 2 ore. Astfel de plimbări se fac într-un loc special amenajat pe teritoriul penitenciarului; **art. 251 alin. (1)** prevede că în penitenciarul de tip închis, condamnații sunt deținuți cu pază și sub supraveghere permanentă, în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați; **alin. (2)** în regim inițial, condamnații se află timp de până la 6 luni din ziua intrării în penitenciar, luând în calcul toată perioada aflării în detenție. Condamnații: a) sunt repartizați în încăperi izolate cu cel mult 2 locuri; b) pot fi antrenați la munci care nu necesită ieșire din penitenciar; **alin. (3)** în regim comun, condamnații: a) sunt repartizați în încăperi izolate cu cel mult 4 locuri; b) pot fi antrenați la munci care nu necesită ieșire din penitenciar, precum și în munci în afara penitenciarului, cu condiția asigurării pazei și supravegherii permanente; c) se pot deplasa liber în zona locativă și în încăperile de uz comun ale secției cu regim comun în intervalul de timp de la deșteptare până la stingere; **alin. (4)** în regim de resocializare, suplimentar la prevederile alin. (3) al prezentului articol, condamnații sunt în drept să se deplaseze liber pe teritoriul penitenciarului în limitele stabilite de administrația penitenciarului, de asemenea, să fie antrenați în munci în afara penitenciarului, cu condiția asigurării supravegherii permanente; **alin. (5)** în regim comun și în regim de resocializare, condamnații pot fi antrenați în munci în afara penitenciarului dacă dispun de dreptul de deplasare fără escortă sau însoțire, în condițiile prevăzute la art.216 din prezentul cod.

4.4 **Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300/2017 la art. 9 alin.**

(1) Administrația Națională a Penitenciarelor este autoritatea administrativă subordonată Ministerului Justiției, care exercită atribuțiile și implementează politica statului în domeniul punerii în executare a pedepselor penale privative de libertate, a măsurii preventive sub forma arestului preventiv, a sancțiunii arestului contravențional, precum și a măsurilor de siguranță aplicate persoanelor private de libertate; **art. 11 alin. (1)** instituțiile penitenciare sunt organele care asigură executarea pedepselor de către persoanele condamnate la închisoare sau la detențiune pe viață, precum și detenția provizorie a persoanelor față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv sau sancțiunea arestului contravențional.

4.5 **Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de**

către condamnați nr. 583/2006 la pct. 169 în penitenciarul de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă. Condamnații sunt deținuți sub pază și supraveghere permanentă; **pct. 170** la regim inițial sunt deținuți condamnații veniți în penitenciar după rămânerea definitivă a sentinței. Ei sunt ținuți în încăperi complet izolate, care sunt încuiate permanent; **pct. 171** la expirarea termenului de 9 luni din ziua intrării în penitenciar, condamnații pot fi transferați la regim comun de deținere, luându-se în considerare perioada ținerii lor în carantină; **pct. 172** în regimul comun de deținere, condamnații, în perioada de la stingere până la deșteptare, sunt ținuți în încăperi complet izolate, care se încuie. În intervalul de timp de la deșteptare până la stingere, ei se pot deplasa liber în zona locativă și în încăperile de uz comun ale secției cu regim comun; **pct. 312¹** deținuților ale căror condiții de detenție, în virtutea regimului sau a sancțiunii disciplinare aplicate, limitează aflarea la aer liber, li se acordă o plimbare zilnică cu o durată de cel puțin o oră, iar minorilor, femeilor și deținuților bolnavi de tuberculoză de cel puțin 2 ore, dacă

prezentul Statut nu prevede altfel; **pct. 312³** durata plimbărilor se stabilește de administrația locului de detenție, ținându-se cont de programul zilnic, starea timpului, de limita completării și de alte circumstanțe, care sunt desfășurate într-un loc special amenajat pe teritoriul penitenciarului și sunt organizate conform unui grafic mobil. Deținuții sunt obligați să respecte regulile de comportament stabilite de administrația penitenciarului, curățenia în curțile de plimbare, precum și obligațiile și interdicțiile stabilite de legislația execuțional-penală; **pct. 463** pe lângă secțiile (sectoarele) de regim inițial corespunzătoare penitenciarelor de tip închis și semiînchis, precum și în izolatoarele de urmărire penală se creează curți de plimbare a deținuților.

- 4.6 **Raportul către Guvernul Republicii Moldova privind vizita efectuată în Republica Moldova de către Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT) din 28.01.2020 – 07.02.2020 la pct. 58** CPT-ul recomandă capăt definitiv practicii utilizării liderilor informali ai penitenciarului pentru menținerea ordinii în închisori. În acest context, ar putea fi luată în considerare și separarea liderilor informali și a cercului lor strâns de restul populației penitenciară, pe baza unei evaluări individuale adecvate a riscurilor și nevoilor; pune capăt practicii de gestionare a penitenciarelor, bazându-se pe aportul de la ierarhia informală la efectuarea procedurilor de admitere a noilor deținuți; asigurarea faptului că deținuții care sunt expuși riscului de abuz de către colegii deținuți (inclusiv persoanele LGBTQI +, deținuții care suferă de dizabilități de învățare și infractori sexuali) și cei care nu doresc (sau nu mai) doresc să fie implicați în subcultura închisorii vor primi sprijinul deplin al conducerii, inclusiv, dacă solicită să fie cazați în unități separate, oferind condiții adecvate regimului.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul stabilește că urmează să se pronunțe asupra existenței faptei de discriminare în mediul carceral pe criteriul de statut social (neapartenență la grup informal).
- 5.1 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza Dordevic c. Croației par. 82-84, par. 177, cauza Chassagnou și alții c. Franței par. 91-92, cauza Timishev c. Rusiei par. 57) stabilesc o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea și anume, sarcina probei trece la reclamant atunci când petiționara/petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.
- 5.2 Reieșind din natura alegațiilor expuse, Consiliul le-a calificat ca raportându-se la elementele formei de discriminare directă. Astfel, pentru a institui prezumția discriminării directe faptele invocate trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:
- a) existența unui tratament mai puțin favorabil (excludere, deosebire, restricție, preferință, etc.) în exercitarea unui drept/beneficiu
  - b) aplicat în comparație cu altă persoană/ grup de persoane
  - c) aflate în situație analogică sau comparabilă
  - d) în baza unui criteriu protejat.
- 5.3 Analizând alegațiile petiționarului, Consiliul stabilește că prezumția discriminării directe a fost instituită. Consiliul a reținut că un grup de deținuți din Penitenciarul nr. 12-Bender sunt privilegiați în anumite activități, față de restul populației carcerale. Consiliul a fost informat că doar deținuții din blocul de regim nr. 8 situat de la etajul 2 beneficiază de câteva ore suplimentare de deplasare liberă pe teritoriul penitenciarului, în limitele stabilite de administrația penitenciarului. În egală măsură, doar această grupă de deținuți pot frecventa sala de sport amenajată la etajul la care se dețin. Consiliul a luat act că din acest grup privilegiat de deținuți fac parte cei care se supun și acceptă să coabiteze după regulile informal instaurate de către așa numitul „смотрящий” (autoritate neformală), situat în fruntea ierarhiei informale. În consecință, ceilalți care refuză să subscrie acestor reguli, respectiv sunt deținuți în alte blocuri, printre care și petiționarul, nu se pot prevala de beneficiile create de administrația penitenciarului. În partea ce ține de comparabilitatea situațiilor, Consiliul a reținut că toți deținuții, atât cei

din blocul de regim nr. 8 situat de la etajul 2, cât și petiționarul sunt plasați în regim comun, prin urmare, tratamentul acestora ar trebuie să fie similar.

- 5.4 Conform art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei/instituției despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. În situația respectivă, Consiliul urmează să aprecieze existența unei justificări obiective și rezonabile a tratamentului diferențiat instituit și legătura de cauzalitate dintre acesta și criteriul invocat.
- 5.5 În susținerea poziției sale, administrația P12-Bender a notat că detenția petiționarului este organizată conform prevederilor Statutului executării pedepsei de către condamnați și standardelor internaționale, subliniind că, pe parcursul detenției acesta a beneficiat de cel puțin o oră pe zi, pentru exerciții fizice, adecvate în aer liber. Totodată, a explicat că, având în vedere caracteristica petiționarului, în cazul acordării permisiunii suplimentare de deplasare liberă pe teritoriul penitenciarului, acesta, precum și alții din această categorie vor fi expusi riscului. Prin urmare, a justificat imposibilitatea acordării privilegiilor vizate prin scopul de a nu expune la risc viața și sănătatea deținuților care refuză să se supună și să facă parte din ierarhia subculturii criminale din mediul carceral.
- 5.6 Consiliul, examinând în contradictoriu susținerile părților, constată că, într-adevăr, o parte din deținuții din Penitenciarul nr. 12-Bender sunt privilegiați. Aceștia, pe lângă standardul de cel puțin o oră pe zi de plimbări/exerciții la aer liber, suplimentar beneficiază de plimbări de câteva ore în incinta ogrăzii penitenciarului, în limitele stabilite de administrația penitenciarului. Consiliul a stabilit că aceste plimbări nu sunt zilnice, fiind petrecute de două ori pe săptămână (luni și joi), în intervalul orelor 13:00-16:00. De asemenea, Consiliul a luat act că sala de sport amplasată la etajul 2 a fost amenajată cu contribuția deținuților care ar face parte din grupul subculturii criminale și aparent aceștia ar condiționa frecventarea acesteia de “acceptarea regulilor ierarhiei”.
- 5.7 Consiliul a analizat justificarea reclamatei și notează că, deși scopul invocat este unul legitim (protecția vieții și sănătății deținuților), măsurile adoptate (interzicerea generală de a se folosi de beneficiile acordate) nu sunt proporționale. Consiliul notează că atât timp, cât activitățile suplimentare create de către administrație nu sunt zilnice, nu ar exista nici un impediment disproporțional din punct de vedere al asigurării securității tuturor deținuților, pentru ca aceștia să fie escortați la astfel de activități în alte zile care să nu se suprapună. Aceeași alternativă ar fi valabilă și în cazul sălii de sport.
- 5.8 Consiliul a examinat și argumentul precum că petiționarul a refuzat să fie deținut la etajul 2 al blocului de regim nr. 8, sugerând că dacă ar fi acceptat, nu era să fie limitat în beneficiile invocate. Consiliul notează că acesta nu este un argument obiectiv întru justificarea tratamentului diferențiat, ci mai degrabă, constituie o circumstanță care confirmă alegațiile petiționarului precum că administrația penitenciarului tolerează această ierarhie, fiindu-i mai ușor să controleze masa carcerală. Faptul că administrațiile penitenciarilor acceptă tacit și tolerează o astfel de sub cultură criminală, a mai fost constatat de către Consiliu prin decizia din 31 decembrie 2020 emisă pe cauza nr. 239/20. Consiliul a punctat că, pe lângă faptul că penitenciarele nu dispun de nici un plan de acțiuni de intervenție pentru a desființa această cultură informală din penitenciare, o tolerează și respectiv o susțin¹ prin lipsa de acțiuni în așa mod nu își realizează obligația pozitivă de a *proteja*.
- 5.9 Consiliul menționează că, în principiu, alternativele abordate la pct. 5.7 au fost discutate în ședința de audieri, fiind acceptate de către administrația Penitenciarului nr. 12-Bender, care urma să le pună în aplicare, ca parte a angajamentului de soluționare pe cale amiabilă. La 10 zile după ședința de audieri, petiționarul a informat Consiliul că situația a rămas neschimbată, iar administrația penitenciarului nu a făcut nici o acțiune în vederea asigurării accesului egal tuturor deținuților în același regim la toate beneficiile create. În aceste circumstanțe, Consiliul a decis soluționarea plângerii prin emiterea deciziei.

---

¹ Acest fapt a fost reliefat în studiul realizat de Consiliul Europei privind Subcultura Criminală în Penitenciarele din Republica Moldova (martie 2018): <https://rm.coe.int/criminal-subculture-md-en-/1680796111>

Astfel, conducându-se de prevederile art. 2 și art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, coroborat cu pct. 61 din Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității Legea cu pnr. 298 din 21.12.2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele examinate constituie discriminare în mediul carceral pe criteriul de statut social (neapartenență la grup informal).
2. În vederea repunerii petiționarului în beneficiul creat și a tuturor celorlalți deținuți din situație similară cu cea a petiționarului, Consiliul recomandă administrației Penitenciarului nr. 12-Bender de a asigura acestora participarea la aceleași activități recreative (aici plimbări suplimentare în curtea penitenciarului și accesul la sala de sport amenajată la etajul 2).
3. În vederea prevenirii situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Administrației Naționale a Penitenciarelor să elaboreze și să implementeze fără întârziere un plan de acțiuni pentru eradicarea fenomenului subculturii criminale în instituțiile penitenciare.
4. Reclamații vor informa Consiliul, în termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei decizii, despre măsurile planificate sau cele întreprinse în vederea executării recomandării formulate.
5. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
6. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, la Judecătoria Chișinău, sediu Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Svetlana DOLTU – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Victorina Luca – membră

Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru